

SSNE

Samtök sveitarfélaga & atvinnuþróunar
á Norðurlandi eystra

Árþing 9. apríl 2022

Svæðisáætlun um meðhöndlun úrgangs

á Norðurlandi

Stefán Gíslason
Environice
Hvanneyri

environice

<http://www.environice.is>
stefan@environice.is

Til hvers er svæðisáætlun?

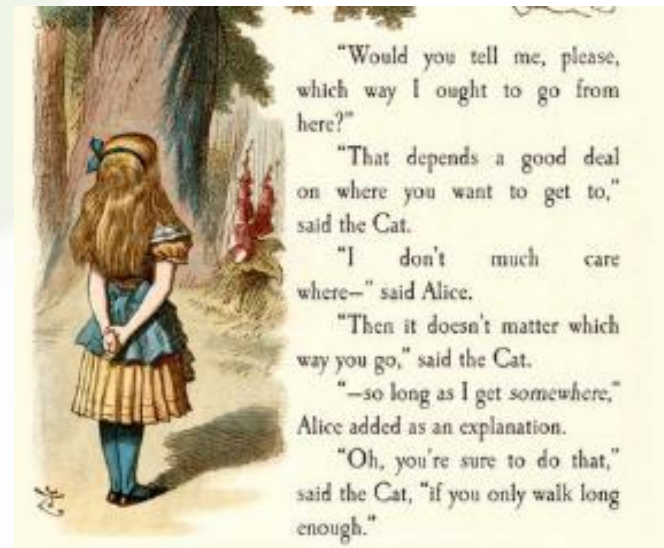
- Lagaskylda skv. 6. gr. laga um meðhöndlun úrgangs nr. 55/2003
 - Sveitarstjórn, ein eða fleiri í sameiningu, skal semja og staðfesta svæðisáætlun um meðhöndlun úrgangs til 12 ára í senn og skal sú áætlun fylgja stefnu um meðhöndlun úrgangs og stefnu um úrgangsforvarnir
 - Í áætluninni skulu m.a. koma fram upplýsingar um stöðu úrgangsmála á svæðinu, aðgerðir til að bæta endurnotkun, endurnýtingu og förgun og hvernig sveitarstjórn hyggst ná markmiðum stefnu um meðhöndlun úrgangs og stefnu um úrgangsforvarnir
 - Sveitarstjórn skal staðfesta áætlunina
 - Þörf á endurskoðun metin á 6 ára fresti
 - *Umhverfisstofnun hefur eftirlit með því að sveitarstjórnir gefi út svæðisáætlanir, leggur mat á efni þeirra og hvort þær samræmist lögum og reglum (NÝTT)*

(Lausleg endursögn)

Aukið vægi!!!

Til hvers er svæðisáætlun?

- Nauðsynleg stefnumótun fyrir sveitarfélagið/sveitarfélögin
 - Leggur grunninn að vinnu sveitarfélaganna í úrgangsmálum næstu ár!
 - (Ekki bara verkefni sem ráðgjafinn þarf að klára)!
 - Tvö meginhlutverk sveitarstjórna:
 - Rekstraraðilar
 - Mótendur framtíðarinnar („fremtidsutviklere“)
 - „Ef maður veit ekki hvert maður ætlar er hætt við að maður lendi annars staðar“
 - Eignarhald sveitarstjórnanna mikilvægt!

Svæðisáætlun fyrir Norðurland (sagan)

- Svæðisáætlun fyrir Langanesbyggð samþykkt 2007
 - Að hluta byggð á svæðisáætlun fyrir Austurland frá 2006
- Svæðisáætlun fyrir Norðurland samþykkt 19.1.2016
 - Gildistími 2015-2026
 - (Svalbarðshreppur og Langanesbyggð ekki með)
 - Unnin að mestu á vettvangi sorpsamlaganna
 - Hefur að margra mati ekki náð því að verða stefnumótandi skjal
 - Eina svæðisáætlunin sem nú er í gildi á Íslandi

Ný (endurskoðuð) svæðisáætlun

- Ákvörðun tekin snemma vetrar
- „Grænt ljós“ 17.1.2022
- Tekur mið af breyttri úrgangslöggjöf
- Reynt að tryggja aðkomu (eignarhald) sveitarfél.
- Upphaflega stefnt að verklokum fyrir kosningar 14/5
 - Sólarlagsbragur?
- Endurskoðuð tímaáætlun
 - Janúar-apríl 2022
 - Söfnun upplýsinga (magntölur, fyrirkomulag o.s.frv.)
 - Frumdrög skýrslu
 - Apríl-maí 2022
 - Stefnumótunarfundur 25. apríl
 - Umhverfismat áætlunarinnar
 - Maí-júní 2022
 - Auglýsing (6 vikur)
 - Júní-ágúst 2022
 - Úrvinnsla athugasemda
 - Ágúst-september 2022
 - Kynning fyrir nýjar sveitarstjórnir
 - September-október 2022
 - Lokafrágangur
 - Samþykkt í sveitarstjórnnum

Efnisyfirlit

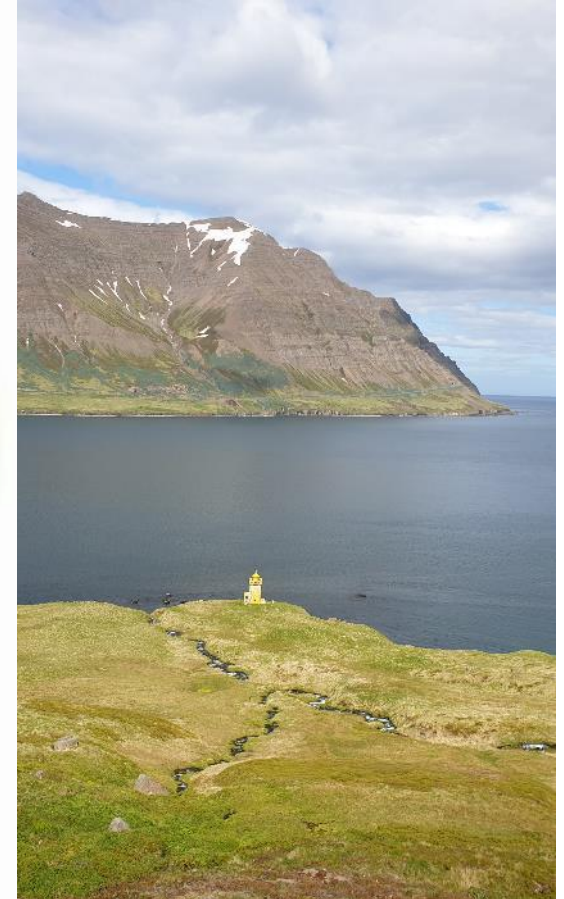
1. Inngangur
2. Samantekt
3. Stefna sveitarfélaganna
4. Markmið
5. Aðgerðir
6. Vöktun, eftirlit og endurskoðun
7. Viðauki 1: Stöðugreining
 - a) Innviðir fyrir svæðið í heild
 - b) Staðan í einstökum sveitarfélögum
(Magntölur / fyrirkomulag / gjaldtaka ...)
8. Viðauki 2: Aðgerðaáætlun
9. Viðauki 3: Umhverfisskýrsla

Þungamiðja áætlunarinnar

Afrakstur stefnumótunarfundar 25. apríl

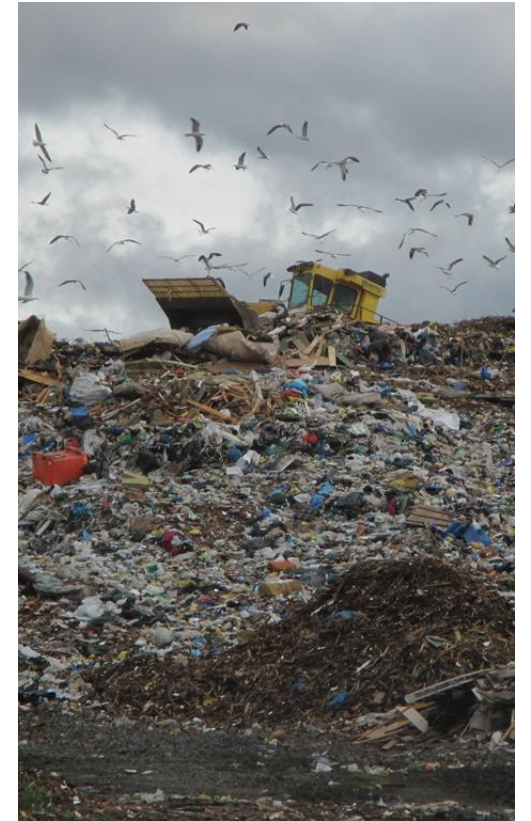
Staða verkefnisins (sbr. einnig tímaáætlunina)

- Stöðugreining (Viðauki 1) langt komin
- Sjálf stefnumótunin eftir (kaflar 3-5) (AÐALMÁLID), (sjá síðar)
- Umhverfismat samhliða og í beinu framhaldi
- Auglýst fyrir kosningar (6 vikur)
- Endurskoðuð tillaga kynnt nýjum sveitarstjórnnum í haust
- Frágangur og aðlögun að nýjum áherslum
- Sent til samþykktar í öllum sveitarstjórnunum

Punktar úr stöðugreiningu

- Flest sv.fél. með e-s konar þriggja tunnu kerfi
 - Séröfnun á lífúrgangi ekki hafin alls staðar
- Stekkjarvík er enn „aðalstaðurinn“
 - 20.479 tonn 2021 (var 26.071 tonn 2020)
 - 5.883 tonn bl. úrg. frá heimilum (20,8% aukning frá 2020)
 - 6.630 tonn bl. úrg. frá fyrirtækjum (23,8% samdráttur frá 2020)
 - 768 tonn dýrahræ (Í raun óheimilt / Meira fellur til (2.600 tn(?))
 - 2.928 tonn sláturúrgangur (verður óheimilt, vel nothæft efni)
 - 79 tonn seyra úr rotpróm
 - 95 tonn kjöt og fiskur ???
 - 16 tonn heyrúlluplast ???
- Afkastageta Moltu ekki fullnýtt
 - 7.251 tonn 2021
- „Staðbundnir“ urðunarstaðir á Kópaskeri og Bakkafirði
 - Báðir fulllestaðir

Punktar úr stöðugreiningu (frh.)

- Samningar við verktaka víða að renna út
- Gjaldtaka víðast of lítil miðað við kostnað
- Innleiðing BÞHE ekki hafin (eðlilega)
- Nokkur sveitarfélög með sérstaka gjaldskrá fyrir dýrahrae
- (Enn vantar betri sundurliðun talna frá þjónustuaðilum)
- (Enn vantar grunnupplýsingar frá nokkrum sveitarfélögum)

Norðurland - pósthúmer frá 500-600											
Magnaðar eftir pósthúmerum árið 2021											
	551	580	600	601	602	603	604	605	606	607	611
Blandaður úrgangur		3.938.781	605.110		560	452.370	145.415	200.725	12.380	24	75.690
Kjöt og sláturúrgangur		1.474.007	637.110								28.703
Timbur lítað		1.367.758	84.650			117.975	11.260	145.891	10.715	2.250	62.221
Öflokkaður grófur úrgangur		953.589	72.840			120.476	102.163	27.141	4.940	450	55.031
Þýgingapappi	169	786.135	24.469			417.568	924	13.891	1.370	5	5.520
Lífrent til motugæðar		1.064.873	22.240			78.456	5.900	32.590	2.010		21.450
Heint timbur	68	711.381	15.191			320.797	10.510	8.040	690	180	5.760
Gler og postulín		1.033.982	15.200			44.380	2.029	5.220	680		380
Endurnýsnaðfni		496.053	29.593		140	25.492	26.830	36.910	2.310		20.360
Þrotamálmar		55.106	40			25.130	605				279
Málmar bílhræ efni nr. 3		304.939	31.520			95.961	5.995	53.930	3.400	5	35.641
Jarðvegur/Murbot		423.519	24.051			10.250	380	11.650	355		5.700
Heyrulluplast		580	27.874			2.980	63.792	92.965	3.040		17.720
Gæðgúngur		455.311	15.785			2.310	1.466	1.730			
Dýrahrae	280	32.336	19.870			376	97.290		4.270		10.540
Blandaður plastumbúðir		247.175	13.257			84.449	1.627	775	290		90
Diagblót timarit	41	166.016	1.450			103.224		670			
Fjótandi úrgangur (slamm)		108.340	59.360			6.176	726	6.675			2.549
Stór rafmagnstæki		126.260	4.314			23.380	858	11.428			240
Ymslegt plast ekki úrvinnslug		65.887	1.308								5.591
Hjólbaðar		30.685									
Blandaður pappi		1.230	2.950					0			
Þaggaðheyrulluplast						76.660					
Rullgymar og björnagað		32.520	1.320			7.057	187	2.710	142		2.088
Blönduð raftæki											2.540
MOI/Sandur/Mold											
Al		66.732					0				
Drykkjarumbúðir / Fernur		62.060				250					
Stórsekkir (Big Bags)		33.518	70			15.680					20
Kæltæki allar tegundir		19.305	85			7.042	360	1.272	240		
Öflokkuð raftæki (5)		36.027	1.050			901	651	2.157			
Matarolla		29.303	3.327								991
Óþekkt efni		36.419	7			1.730		74			571
Lífrent úrgangur / umbúðum		23.715	2.896								1.544
Friskingangur		26.460				6.190					
Hrossatæð		1.200									
Sóttmengað		18.587				11.070					
Lítil rafmagnstæki	8	27.662	76								753
Kæltæki með freoni (1)		16.513	294			5.296	348	538			861
Kurt		6.672	508								
Kæltæki án freons (1)		8.791	271								294
Vatnsmálting		11.533	702								201
Ölismengaður úrgangur		4.817	1.096			1.863	21	8			37
Vatnsmálting		11.602	110			844	102	75			77
Jobest		6.324				90		3.581			80
Öflokkaður rafhlöður		8.922	113			1.381		105			79
Veislaferri		4.925	80			1.850	463	36			34
Smurulla											114
Blytafegymar		7.028	2								370
Ölismálting		10.025				391	29	3			83
Aska frá skipum/brennsluofnum		6.732									137
Plastbrúar		5.022	820			1.258					
Undanlegur úrgangur		5.331	38			116					699
Lítil umslutstæki		4.901	99			1.652	19	183			39
Skjár allar tegundir						813	103	230			33
Kælmíðlar, freon						653					
Spilliefni		380									
Gífs											
Glaer plastfilma		2.166									
Óla í smálát <400 kg ári		2.835	715								158
Þeyra og WC úrgangur		5.608	4			0			0		
Ólur		2.212	163			1.241		5			27
Gras án aðskotahluta		114				270					
Stæklingarfesti		5.154	2			53	10				
Ölismálting - Ekki notað											
Málak									3.070		
Öfrent umboðarplast											
Flatskjár (2)		3.617	124								
Stór raftæki (1)											
Landbúnaðarplast											
Skjár, öflokkað (2)		3.184	158								
Þrívirkis úrg. Ódeilanlegur		2.059	15			532	31	42			187
Fúvamaefni		1.995	182				14	27			90
Ólur/Öfrensla án úrv.g.		1.569	307								185
Ljósapenur		2.045	14			366		61			79
Netaróli PA - gími											700
Net úr trolli PE											2.530
Fjótandi í 200 lítum						2.272					
Trínaðarbjól		1.829									
Frostólur		1.087				929					
Ryk blandað trefill		1.450				295					
Isocyanat (MDI-TDI)		128	27			1.232	4				1
Lýf	54	508									
Stórsekkir											
Framköfunarv. í 200 ltr		994									
Hálon slökkvibúnaður		10									
Leyisfni		650	74			47	1	3			1

Stefna sveitarfélaganna

- Á fundinum 25. apríl þarf m.a. að ræða:
 1. Úrgangsforvarnir
Eru vannýtt tækifæri til að draga úr úrgangsmyndun á svæðinu?
 2. Söfnun og flokkun
Hvernig á að safna úrgangi frá heimilum og rekstraraðilum (staðsetning íláta, fjöldi íláta, úrgangsflokkar)?
 3. Innviðir
Er þörf á bættum innviðum á svæðinu, svo sem hvað varðar grenndarstöðvar, móttökustöðvar (gámastöðvar) og aðra aðstöðu?
 4. Ráðstöfun flokkaðs úrgangs
Er núverandi fyrirkomulag í lagi? Ætti að byggja upp aðstöðu á svæðinu til frekari vinnslu/endurvinnslu, svo sem fyrir lífúrgang?
 5. Ráðstöfun „sérstaks“ úrgangs
Hvaða úrgangsflokka þarf að ræða sérstaklega? E.t.v. Sláturúrgang, dýrahrae, veiðarfæri? Er núverandi fyrirkomulag í lagi. Hvaða breytinga er þörf?
 6. Ráðstöfun blandaðs úrgangs
Urðun – og þá hvar? Brennsla með orkunýtingu – og þá hvar? Aðrar hugmyndir?
 7. Gjaldtaka
Hvernig á að haga gjaldtöku (m.t.t. til kröfunnar um „Borgað þegar hent er“)? Á blandaði úrgangurinn að „borga“ fyrir þann flokkaða?
 8. Samstarf og/eða samræming
Samstarf við önnur sveitarfélög – og um hvað? Samstarf á landsvísu – og um hvað? Samræming flokkunar – og hvaða marki?
 9. Upplýsingar og fræðsla
Hvern þarf að fræða, hver á að gera það, hvenær og um hvað?
 10. Næstu skref
Hvernig er best að standa að gerð svæðisáætlunar? Á að vinna hana með öðrum sveitarfélögum? Hvernig á að bera sig til við endurskoðun á samþykkt um meðhöndlun úrgangs, endurskoðun gjaldskrár, útboð o.s.frv.

25. apríl 2022

- Þá verður lagður grunnur að stefnumótuninni
 - Ekki formsatriði, heldur leiðarvísir inn í framtíðina!

